

liratis, alio modo ex quantitate superficiei; ita consanguinitas dicitur major, vel minor dupliciter. Uno modo intensive ex ipsa natura consanguinitatis; alio modo quasi dimensive: & sic quantitas consanguinitatis mensuratur ex personis inter quas consanguinitatis propagatio procedit; & hoc secundo modo gradus in consanguinitate distinguuntur: & ideo contingit quod aliquorum duorum qui sunt in eodem gradu consanguinitatis respectu alicujus personae, unus est sibi magis consanguineus quam alius, considerando primam quantitatem consanguinitatis, sicut pater, & frater attingit alicui in primo gradu consanguinitatis, quia ex neutra parte incidit aliqua personae media; sed tamen intensive loquendo magis attingit alicui personae pater suus quam frater, quia frater non attingit ei nisi in quantum est ex eodem patre: & ideo quanto aliquis est propinquior communi principio, a quo consanguinitas descendit, tanto est magis consanguineus, quamvis non sit in propinquiori gradu: & secundum hoc propatruus est magis consanguineus alicui quam pronepos ejus, quamvis (1) sit in eodem gradu.

Ad sextum dicendum, quod quamvis pater, & patruus sint in eodem gradu respectu radicis consanguinitatis, quia uterque distat uno gradu ab avo; tamen respectu ejus cujus consanguinitas queritur, non sunt in eodem gradu: quia pater est in primo gradu, patruus autem non potest esse propinquior quam in secundo, in quo est avus.

Ad septimum dicendum, quod semper duae personae in aequali numero graduum distant a se invicem, quamvis quandoque non aequali numero graduum distent a communi principio, ut ex dictis patet.

## ARTICULUS III.

*Utrum consanguinitas de jure naturali impediat matrimonium.*

2. 2. quest. LIV. art. 9.

**A**D tertium sic proceditur. Videtur quod consanguinitas de jure naturali non impediat matrimonium. Nulla enim mulier potest esse propinquior viro quam Eva fuit Adae, de qua dicitur Genes. 11. 23. *Hoc nunc qs ex ossibus meis, & caro de carne mea.* Sed Eva fuit matrimonio conjuncta Adae. Ergo consanguinitas nulla, quantum est de lege naturae, matrimonium impedit.

Præterea. Lex naturalis eadem est apud omnes. Sed apud barbaras nationes nulla persona conjuncta consanguinitate a matrimonio excluditur. Ergo consanguinitas, quantum est de lege naturae, matrimonium non impedit.

Præterea. Jus naturale est quod natura omnia animalia docuit, ut dicitur in principio Digestorum. Sed animalia bruta etiam cum matre coeunt. Ergo non est de lege naturae quod aliqua persona a matrimonio propter consanguinitatem repellatur.

Præterea. Nihil impedit matrimonium quod non contrarietur alicui bono matrimonii. Sed consanguinitas non contrariatur alicui bono matrimonii. Ergo non impedit ipsum.

Præterea. Eorum quae sunt magis propinqua, & similia, melior, & firmiter est conjunctio. Sed matrimonium quaedam conjunctio est. Ergo cum

(1) *Al non sicut ex omni consanguinitate*

consanguinitas sit propinquitus quaedam, matrimonium non impedit, sed magis juvat.

Sed contra. Illud quod impedit bonum prolis, etiam matrimonium impedit secundum legem naturae. Sed consanguinitas impedit bonum prolis: quia, ut in littera ex verbis Gregorii, Lib. XII. Epist. indict. VII. epist. XXXI. habetur, *experimento didicimus ex tali conjugio sobolem non posse succrescere.* Ergo consanguinitas secundum legem naturae matrimonium impedit.

Præterea. Illud quod habet natura humana in prima sui conditione, est de lege naturae. Sed a prima sui conditione hoc habuit natura, quod pater, & mater a matrimonio excluderentur; quod patet per hoc quod dicitur Gen. 11. 24. *Propter hoc relinquit homo patrem, & matrem: quod non potest intelligi quantum ad cohabitationem; & sic oportet quod intelligatur quantum ad matrimonii conjunctionem.* Ergo consanguinitas impedit matrimonium secundum legem naturae.

## SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod, sicut supra dist. XXXI. quest. 1. art. 1. in corp. dictum est, in matrimonio illud contra legem naturae esse dicitur per quod matrimonium redditur incompetens respectu finis ad quem est ordinatum. Finis autem matrimonii per se & primo est bonum prolis: quod quidem per aliquam consanguinitatem, scilicet inter patrem & filiam, vel filium & matrem, impeditur: non quidem ut totaliter tollatur, quia filia ex semine patris potest prolem concipere, & simul cum patre nutrire, & instruere; in quibus bonum prolis consistit; sed ut non convenienti modo fiat. Inordinatum est enim quod filia patri per matrimonium adjungatur in sociam causa generandae prolis, & educandae, quam oportet per omnia patri esse subjectam velut ex eo procedentem: & ideo de lege naturali est ut pater, & mater a matrimonio repellantur, & magis etiam mater quam pater: quia magis reverentiae quae debetur parentibus, derogatur, si filius matrem quam si pater filiam ducit in uxorem, cum uxor viro, aliquid qualiter debeat esse subjecta. Sed finis matrimonii secundarius per se tantum est concupiscentiae repressio: qui deperiret, si quaelibet consanguinea posset in matrimonio duci: quia magnus concupiscentiae aditus praeretur, nisi inter illas personas quas oportet in eadem domo conversari, esset carnalis copula interdicta. Et ideo lex divina non solum patrem, & matrem, exclusit a matrimonio; sed etiam alias conjunctas personas quas oportet simul conversari, & quae debent invicem altera alterius pudicitiam custodire: & hanc causam assignat divina lex, dicens (Levit. xviii.) *Ne reveles turpitudinem talis, vel talis; quia turpido tua est?* Sed per accidens finis matrimonii est confederatio hominum, & amicitiae multiplicatio, dum homo ad consanguineos uxoris sicut ad suos se habet: & ideo huic multiplicationi amicitiae praedictum fieret, si aliquis sanguine conjunctam uxorem duceret, quia ex hoc nova amicitia per matrimonium nulla accresceret: & ideo secundum leges humanas, & statuta Ecclesiae plures consanguinitatis gradus sunt a matrimonio separati. Sic ergo ex dictis patet quod consanguinitas quantum ad aliquas personas impedit matrimonium de jure naturali, quantum ad aliquas de jure divino, & quantum ad aliquas de jure per homines instituto.

Ad

Ad

Ad

Ad

Ad

Ad

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod Eva quamvis ex Adam processerit, non tamen fuit filia Adae; quia non producit ex eo per modum illum quo vir natus est generare sibi simile in specie sed operatione divina, quia ita potuisset ex costa Adae fieri unus equus; sicut facta est Eva: & ideo non est tanta naturalis convenientia Evae ad Adam, sicut filiae ad patrem, nec Adami est naturale principium Evae, sicut pater filiae.

Ad secundum dicendum, quod non procedit ex lege naturali quod aliqui barbari parentibus carnaliter commiscerentur; sed ex concupiscentiae ardore, qui legem naturae in eis obfuscavit.

Ad tertium dicendum, quod conjunctio maris & foeminae dicitur esse de jure naturali, quia natura hoc omnia animalia docuit; sed hanc conjunctionem diversa animalia diversimode docuit secundum diversas eorum conditiones. Commixtio autem carnalis ad parentes derogat reverentiae quae eis debetur. Sicut enim parentibus indidit natura sollicitudinem filiis providendi, ita indidit filiis reverentiam ad parentes. Nulli autem generi aliam indidit sollicitudinem filiorum, aut reverentiam parentum in omne tempus, nisi homini; aliis autem animalibus plus & minus, secundum quod magis vel minus necessarii sunt vel filii parentibus, vel parentes filiis: unde etiam in quibusdam animalibus filius abhorret cognoscere matrem carnaliter, quamdiu manet apud ipsum cognitio matris, & reverentia quaedam ad ipsam; ut recitat Philosophus in IX. de animalibus cap. XLVII. de camelo, & equo. Et quia omnes honesti mores animalium in hominibus naturaliter congregati sunt, & perfectius quam in aliis, propter hoc homo naturaliter abhorret cognoscere carnaliter non solum matrem, sed etiam filiam, quod est adhuc minus contra naturam, ut dictum est: & iterum in aliis animalibus ex propagatione carnis non contrahitur consanguinitas sicut in hominibus, sicut dictum est: & ideo non est similis ratio.

Ad quartum dicendum, quod ex jam dictis patet quomodo consanguinitas conjugum bono matrimonii contrarietur; unde ratio procedit ex falsis.

Ad quintum dicendum, quod non est inconveniens duarum uniorum unam ab altera impediri, sicut ubi est identitas, non est similitudo: & similiter consanguinitatis vinculum potest impedire matrimonii conjunctionem.

## ARTICULUS IV.

*Utrum consanguinitatis gradus matrimonium impediens poterint taxari ab Ecclesia usque ad quartum gradum.*

**A**D quartum sic proceditur. Videtur quod consanguinitatis gradus matrimonium impediens non poterint taxari ab Ecclesia usque ad quartum gradum. Matth. xix. 6. dicitur: *Quos Deus conjunxit, homo non separet.* Sed illos qui conjunguntur infra quartum consanguinitatis gradum, Deus conjungit: non enim divina lege eorum conjunctio prohibetur. Ergo non debent humano statuto separari.

Præterea. Matrimonium est sacramentum, sicut & baptismus. Sed non posset ex statuto Ecclesiae fieri quod ille qui ad baptismum accedit, non reciperet characterem baptismalem, si ex jure divino ejus capax sit. Ergo nec Ecclesiae statutum facere potest

In IV. Sent. Tom. V.

(1) Ita Nicolaus ex ms. & supplementum quest. LIV. art. 4. Al. patru.

quod matrimonium non sit inter illos qui per jus divinum matrimonialiter conjungi non prohibentur.

Præterea. Jus positivum non potest ea quae sunt naturalia removere, vel ampliare. Sed consanguinitas est naturale vinculum, quod quantum est de se, natum est matrimonium impedire. Ergo Ecclesia non potest aliquo statuto facere quod aliqui possint matrimonialiter conjungi, vel non conjungi; sicut non potest facere quod sint consanguinei, vel non consanguinei.

Præterea. Statutum juris positivi debet aliquam rationabilem causam habere: quia secundum causam rationabilem quam habet, a jure naturali procedit. Sed causae quae assignantur de numero graduum, omnino videntur irrationabiles causae, cum nullam habeant habitudinem ad causam, sicut quod consanguinitas prohibeatur usque ad quartum gradum propter quatuor elementa; usque ad sextum propter sex aetates; usque ad septimum propter septem dies, quibus omne tempus agitur. Ergo videtur quod talis prohibitio nullum vigorem habeat.

Præterea. Ubi est eadem causa, debet esse idem effectus. Sed casus quare consanguinitas impedit matrimonium, est bonum prolis; repressio concupiscentiae, & multiplicatio amicitiae, ut ex dictis patet; quae omni tempore necessaria aequaliter sunt. Ergo omni tempore debuissent aequaliter gradus consanguinitatis matrimonium impedire; quod non est verum, cum modo usque ad quantum, antiquitus usque ad septimum gradum matrimonium consanguinitas impediret.

Præterea. Una & eadem conjunctio non potest esse in genere sacramenti, & in genere stupri. Sed hoc contingeret, si Ecclesia haberet potestatem statuendi diversum numerum in gradibus impediens matrimonium; sicut si aliqui in quinto gradu, quando prohibitus erat, conjuncti fuissent, talis conjunctio stuprum esset; sed postmodum eadem conjunctio, Ecclesia prohibitionem revocante, matrimonium esset: & e converso posset accidere, si aliqui gradus concessi posset postmodum ab Ecclesia interdici. Ergo videtur quod potestas Ecclesiae non se extendat ad hoc.

Præterea. Jus humanum debet imitari jus divinum. Sed secundum jus divinum, quod in lege veteri continetur, non aequaliter currit prohibitio graduum in sursum & deorsum: quia in veteri lege aliquis prohibebatur accipere in uxorem sororem patris sui, non tamen filiam (1) fratris. Ergo nec modo debet aliqua prohibitio de nepotibus, & patruis manere.

Sed contra est quod Dominus dicit discipulis Luc. x. 16. *Qui vos audit, me audit.* Ergo preceptum Ecclesiae habet firmitatem sicut preceptum Dei. Sed Ecclesia quandoque prohibuit, & quandoque concessit aliquos gradus quos lex vetus non prohibuit, Ergo illi gradus matrimonium impediunt.

Præterea. Sicut olim matrimonia gentilium dispensabantur per leges civiles, ita nunc per statuta Ecclesiae. Sed olim lex civilis determinabat gradus consanguinitatis qui matrimonium impediunt, & qui non. Ergo & modo potest hoc fieri per Ecclesiae statutum.

## SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod secundum tempora

Y

diversa invenitur consanguinitas secundum gradus diversos matrimonium impedisse. In principio enim humani generis solus pater, & mater à matrimonio repelluntur; (2) eo quod tunc temporis erat paucitas hominum, & oportebat propagationi humani generis maximam curam impendere: unde non erant removendæ nisi illæ personæ quæ matrimonio incompetentes erant, etiam quantum ad principalem matrimonii finem, qui est bonum proles; ut dictum est. Postmodum autem multiplicato humano genere, per legem Moysi plures personæ exceptæ sunt, quæ jam concupiscentiam reprimere incipiebant: unde, ut dicit Rabbi Moyses, omnes illæ personæ exceptæ sunt à matrimonio quæ in una familia cohabitare solent: quia si inter eos licite carnalis copula esse posset, magnum incentivum libidini præstaretur. Sed alios consanguinitatis gradus lex vetus permisit, immo quodammodo præcepit, ut scilicet unusquisque de cognatione sua uxorem acciperet, ne successionum confusio esset: quia tunc temporis cultus divinus per successionem generis propagabatur. Sed postmodum in lege nova, quæ est lex spiritus, & amoris, plures gradus consanguinitatis sunt prohibiti: quia jam per spirituales gratiam, non per carnis originem cultus derivatur, & multiplicatur, unde oportet ut homines etiam magis à carnalibus retrahantur, spiritualibus vacantes, & ut amor amplius diffundatur: & ideo antiquitus usque ad remotiores gradus consanguinitatis matrimonium impediebatur, ut ad plures per consanguinitatem, & affinitatem naturalis amicitia (3) permaneret: & rationabiliter usque ad septimum gradum: tum quia ultra hoc non de facili remanebat communis radicis memoria; tum quia septiformi gratiæ Spiritus Sancti congruebat. Sed postmodum circa hæc ultima tempora restrictum est Ecclesiæ interdictum usque ad quartum gradum; quia ultra inutile, & periculosum erat gradus consanguinitatis prohibere. Inutile quidem, quia ad remotiores consanguineos quasi nullum foedus majoris amicitiae quam ad extraneos habeatur, charitate in multorum cordibus frigescente. Periculosum autem erat, quia concupiscentia, & negligentia prævalente, tam numerosam consanguineorum multitudinem homines non satis observant; & sic laqueus damnationis multis injiciebatur ex remotiorum graduum prohibitione. Satis etiam convenienter usque ad quartum gradum dicta prohibitio est restricta: tum quia usque ad quartam generationem homines vivere consueverunt, ut sic non possit consanguinitatis memoria aboleri: unde Dominus in tertiam, & quartam generationem peccata parentum se visitaturum in filiis comminatur: tum quia in qualibet generatione nova mixtio sanguinis, cuius identitas consanguinitatem facit, fit cum sanguine alieno, & quantum miscetur alteri, tantum receditur à primo: & quia elementa sunt quatuor, quorum quodlibet ratio est facilius miscibile, quanto est magis subtile; ideo in prima commixtione evanescit sanguinis identitas quantum ad primum elementum, quod est subtilissimum; in secunda quantum ad secundum; in tertia quantum ad tertium; in quarta quantum ad quartum; & sic convenienter post quartam generationem potest iterari carnalis conjunctio.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Deus non conjungit illos qui conjunguntur contra divinum

(2) Al. eo quod quia, Nicolai: eo quod quia tunc temporis erat paucitas hominum, oportebat &c.  
(3) Forte permaneret.

præceptum, ita non conjungit illos qui conjunguntur contra Ecclesiæ præceptum, quod habet eandem obligandi efficaciam quam & præceptum divinum.

Ad secundum dicendum, quod matrimonium non tantum est sacramentum, sed etiam est in officium: & ideo magis subjacet ordinationi ministrorum Ecclesiæ quam baptismus, qui est sacramentum tantum: quia sicut contractus, & officia humana determinantur legibus humanis, ita contractus, & officia spiritualia lege Ecclesiæ.

Ad tertium dicendum, quod quamvis consanguinitatis vinculum sit naturale, tamen non est naturale quod consanguinitas carnalem copulam impediat, nisi secundum aliquem gradum, ut dictum est; & ideo Ecclesia suo instituto non facit quod alii qui sint, vel non sint consanguinei, quia secundum omne tempus æqualiter consanguinei remanent; sed facit quod carnalis copula sit licita, vel illicita secundum diversa tempora in diversis gradibus consanguinitatis.

Ad quartum dicendum, quod tales rationes assignatæ magis dantur per modum adaptationis, & congruentiæ, quam per modum causæ, & necessitatis.

Ad quintum dicendum, quod jam ex dictis patet quod non est eadem causa secundum diversa tempora gradus consanguinitatis prohibendi: unde quod aliquo tempore utiliter conceditur, alio salubriter prohibetur.

Ad sextum dicendum, quod statutum non imponit modum præteritis, sed futuris: unde si modo prohiberetur quintus gradus, qui nunc est concessus, illi qui jam sunt in quinto gradu conjuncti, non essent separandi: nullum enim impedimentum matrimonio superveniens ipsum potest dirimere, & sic conjunctio quæ prius fuit matrimonium, non efficeretur per statutum Ecclesiæ stuprum: & similiter si aliquis gradus concederetur qui nunc est prohibitus, illa conjunctio non efficeretur matrimonialis ex statuto Ecclesiæ ratione primi contractus, quia possent separari si vellent; sed tamen possent de novo contrahere, & alia conjunctio esset.

Ad septimum dicendum, quod in gradibus consanguinitatis prohibendis Ecclesia præcipue observat rationem amoris: & quia non est minor ratio amoris ad nepotem quam ad patrum, sed etiam major, quanto propinquior est filio pater quam patri filius, ut dicitur in VIII. Ethic. cap. xi. vel xiv. propter hoc æqualiter prohibuit gradus consanguinitatis in patris, & nepotibus. Sed lex vetus in personis prohibendis attendit præcipue cohabitationem contra concupiscentiam, illas personas prohibens ad quas facilius pateret accessus propter mutuam cohabitationem. Magis autem consuevit cohabitare nepotis patruo quam amita nepoti: quia filia est quasi idem cum patre, cum sit aliquid ejus; sed soror non est hoc modo idem cum fratre, cum non sit aliquid ejus, sed magis ex eodem nascitur: & ideo non erat eadem ratio prohibendi neptem, & amitam.

#### EXPOSITIO TEXTUS.

**Q**uia truncum inter gradus non computat. Truncum appellat consanguinitatis radicem, qui est pater filiorum. Principium autem alicujus generis potest accipi dupliciter. Uno modo prin-

cipium quod est in genere illo, ut si primam partem lineæ principium dicamus. Alio modo principium, quia non recipit generis prædicationem, sicut principium lineæ dicitur punctus: & hoc modo principium, & radix consanguinitatis potest dici dupliciter. Uno modo ipsa persona prima à qua consanguinitas dicitur, quæ persona non est consanguinitas, sed consanguinitatis principium, & secundum hoc filius qui distat à persona patris, facit primæ distantia gradum, & filius filii secundum, & sic deinceps. Alio modo prima consanguinitas quæ est causa omnis alterius consanguinitatis; & sic ipsa consanguinitas quæ est inter patrem & filium, radix ponitur, & computantur secundum hoc pater & filius pro uno principio, à quorum consanguinitate primo distat filius filii: & ideo hæc distantia facit primum gradum, & sic deinceps: & secundum hoc diversimode fit computatio graduum in littera. Sed primus modus computandi magis est in communi usu.

*Sicut sex ætatibus mundi generatio, & hominis status finitur; ita propinquitas generis tot gradibus terminatur.* Mundo non assignantur ætates quantum ad substantiam, quia sic in perpetuum durabit; sed quantum ad statum: sic enim transibit mundus, & sic antiquatur, & senescit; & secundum hoc distinguuntur

ætates mundi metaphorice ad similitudinem ætatis unius hominis. Variantur enim in homine ætates secundum diversas notabiles varietates in statu ipsius: unde prima ætas dicitur infantia usque ad septimum annum; secunda pueritia usque ad quartum decimum; tertia adolescentia usque ad vigesimum quintum; quæ tres ætates computantur quandoque pro una; quarta est juvenus usque ad quinquaginta annos; quinta vero ætas est senectus usque ad septuaginta; sexta senium usque in finem. Et similiter in mundo dicitur prima ætas ab Adam usque ad Noe, in qua fuit humani generis institutio, & lapsus; secunda à Noe usque ad Abraham, in qua fuit humani generis destructio per diluvium, & renovatio; tertia ab Abraham usque ad David, in qua fuit circumcissionis, & legis institutio; quarta à David usque ad transmigrationem Babylonis, in qua lex floruit sub Regibus, & Prophetis; quinta à transmigratione Babylonis usque ad Christum, in qua fuit populi captivatio, & liberatio; sexta à Christo usque ad finem, in qua est humani generis redemptio. Sed tamen non oportet quod æquali numero annorum mundi ætas humani generis compleatur, sicut nec ætas unius hominis: quia ultima ætas hominis quandoque habet tantum quantum omnes primæ.

## DISTINCTIO XLII.

### De gradibus affinitatis.

**N**unc de affinitate videndum est, de qua Gregorius ait. (a) „Porro de affinitate quam dicitis parentelam esse, quæ ad virum ex parte uxoris, seu quæ ex parte viri ad uxorem pertinet, manifesta ratio est: quia si secundum divinam sententiam ego, & uxor mea sumus una caro, profecto mihi, & illi mea suaque parentela propinquitas una efficitur. Quocirca ego, & soror uxoris meæ in uno & primo gradu erimus; filius vero ejus in secundo gradu erit à me, neptis vero in tertio: idque utrinque in cæteris agendum est successionebus. Uxorem vero propinqui, cujuscumque gradus sit, ita me oportet attendere, quemadmodum ipsius quoque gradus aliqua femina propriæ propinquitatis sit: quod nimirum uxori meæ de propinquitate viri sui in cunctis cognationis gradibus convenit observare. Qui vero aliorum sentiunt, antichristi sunt.“ Item Julius Papa. (b) „Æqualiter vir jungatur consanguineis propriis, & consanguineis uxoris.“ Item Isidorus: „Sane consanguinitas quæ in proprio viro conservanda est, etiam in uxoris parentela de lege nuptiarum custodienda est: quia constat eos duos fuisse in carne una: ideoque communis est illis utraque parentela.“ Item Julius Papa: „Nullum in utroque sexu permittimus ex propinquitate sui sanguinis, vel uxoris usque in septimum generationis gradum uxorem ducere, vel incesti macula copulari: quia sicut non licet cuiquam Christiano de sua consanguinitate, sic nec de consanguinitate uxoris conjugem ducere propter carnis unitatem.“ Item Gregorius: „De affinitate consanguinitatis per gradus cognationis placuit usque ad septimam generationem observare. Nam & hæreditas rerum per legales instrumentorum diffinitiones sancita, usque ad septimum gradum hæredi protendit successionem. Non enim eis succederent, nisi (1) eis de pagine cognationis deberetur.“ His auctoritatibus insinuatur & quæ sit affinitas, & usque ad quem gradum sit observanda, scilicet usque ad septimum.

### Varia traditiones de affinitate.

**S**ed alii videntur concedere in quinta generatione inter affines contrahi conjugium; & in quarta etiam, si contractum fuerit, (2) non separari. Ait enim Fabianus Papa, ut refertur in decret. causa xxxv. q. 111. cap. „De propinquis.“ „De propinquis, qui ad affinitatem per virum & uxorem veniunt, defuncta uxore, vel viro, in quinta generatione jungantur; in quarta si inventi fuerint, non separentur; in tertia vero propinquitatem non licet uxorem alterius accipere post obitum ejus. Æqualiter vir jungatur in matrimonio eis quæ sibi consanguineæ sunt, & uxoris suæ consanguineis post mortem uxoris.“ Ecce hic conceditur in quinta, vel quarta propinquitatē affinium fieri conjugium. Julius etiam Papa ait, ubi supra c., „Ex hoc quoque.“ „Statutum in IV. Sent. Tom. V.

(1) Al. deest eis. (2) In edit. Nicolai omittitur non.

Ex edit. P. NICOL. (a) Ex Gregorio refertur in Decretis causa xxxv. q. 3. cap. Porro, sed Zachariæ potius esse jam notatum est. (b) Quod subjungitur ex Julio Papa, & Isidoro, & iterum Julio Papa, sumptum est ex prædicta causa q. 111. cap. Æqualiter, cap. Sane, cap. Nullum: & quod infra ex Gregorio, est potius Concilii Meldensis, ut cap. De affinitate appendix notat.